

Deanu čázádaga guolástannjuolggadus

Suoma dásseválldi ráđđehus ja Norgga gonagasriikka ráđđehus, manjelabbos oassebealit, geat háliidit rievadagit Suoma dásseválldi ja Norgga gonagsgotti gaskasaš guolásteamis Deanu čázádagas 30. čakčamánu 2016 dahkkon soahpamuša guolástannjuolggadusa ođđa guolástannjuolggadusain, leat soahpan čuovvovačcas:

1 kapihtal

Dábálaš njuolggadusat

1 §

Guolástannjuolggadusa ulbmil

Dán guolástannjuolggadusa ulbmilin lea ovddidit Suoma ja Norgga gaskasaš Deanu čázádaga guolástansoahpamušas oaivvilduvvon ulbmiliid vuodul Deanu guolemáddodagaid ekologalaččat, ekonomalaččat ja sosiálalaččat guoddevaš geavaheami ja dikšuma ja maid ovddidit sámiid álgoálbmotuoigatvuodaid ja báikkálaš kultuvrralaš árbevieruid.

2 §

Heivehanguolu

Dát guolástannjuolggadus lea mihtimas oassi Suoma ja Norgga gaskasaš Deanu čázádaga guolástansoahpamušas.

Guolástannjuolggadusa mearrádusat gustojít soahpamuša 2 artihkkala 1 čuoggás oaivvilduvvon rádjajohkaoasis. Biologalaš váikkuhusaid dustemii guoski 8 kapihtal gusto olles Deanu čázádaga golganguvlui.

3 §

Rádjajohkaoasi bivdijoavkkut

Suomas bivdolobi oastimii vuogadahtton olbmot juhkkojuvvojit čuovvovaš joavkkuide:

1) Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássi guolástanvuogatvuoda hálldašeaddji, guhte lea meroštallojuvvon guolástanlága (379/2015) 4 §:a 1 momeantta 10 čuoggás;

2) eará báikkis go Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássi guolástanvuogatvuoda hálldašeaddji, guhte lea meroštallojuvvon guolástanlága 4 §:a 1 momeantta 10

čuoggás;

3) olmmoš guhte ássá fásta Deanu čázádaga johkalegiin;
4) eará báikkis go Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássi olmmoš, guhte ii leat guolástanlágá 4 §:a 1 momeantta 10 čuoggás oaivvilduvvon guolástanvuogatvuoda hálldašeaddji.

Norggas juhket olbmuid, geat leat vuogaduvvon oastit bivdonlobiid, čuovvovaš joavkuide:

1) guolástanvuogatvuoda hálldašeaddji (guolástanvuogatvuodalaš), geas lea vuogatvuhta bivdit buotlágan reaidduigui Lága guolástanvuogatvuoda birra Deanu čázádagas 4 § (Deanulága) vuodul;

2) guolástanvuogatvuoda hálldašeaddji, geas lea vuogatvuhta bivdit stákkuin ja nođđoduorgguin Lága guolástanvuogatvuoda birra Deanu čázádagas 5 § vuodul;

3) eará báikkis go Deanu čázádaga johkalegiin fásta ássi olmmoš, guhte ii leat Lágas guolástanvuogatvuoda birra Deanu čázádagas oaivvilduvvon guolástanvuogatvuoda hálldašeaddji.

2 kapihtal

Luossabivdui gustovaš njuolggadusat

4 §

Luosa ja vallasa bivdu

Bivdoeriin ja -áiggiin sohppojuvvo jahkásaččat Deanu guolástansoahpmuša 6 ja 7 artihkkala ja guolástannjuolggadusa 5 §:a mielde luossamáddodagaid dili ja ávkkástallanveara badjelbáhcaga vuodul.

Luossabivdui ásahuvvo bivdoearri, mii ii oaččo leat stuorát go meroštallojuvvon ávkkástallanveara badjelbáza. Bivdoeriid berre mearridit ávkkástallanveara badjebáhcaga vuodul nu, ahte válđojuvvo vuhtii goappáge oassebeali sierra bivdijoavkkut. Bivdoeriid mearridettiin berre gullat báikkálaš vuogatvuodaid hálldašeaddjiid.

5 §

Luossabivddu reguleren

Regulerema vuolggasadjin lea Deanu čázádaga sierra luossamáddodagaid vahkkosaš dihton Deanu válđooalis proseantameriid mielde (Mielddus *Tabealla I*).

Dát proseantaossodat veardiduvvo Deanu čázádaga luossamáddodagaid jahkásaš dilleraporttas ovdanbuktojuvvon luossamáddodagaid dillái. Ovttas dát hábmejit obbalašgova dakkár luossamáddodagaid dihttomis, mat eai leat buvttadan ávkkástallanveara badjebáhcaga unnimustá golmma jagi áigge njealji manimus jagis (*rukses máddodatluohkká*). Dán vuodul lasihuvvojít čuovvovaš eavttut:

1) Go badjel 20 % dihto áigodagas joga luosain gullet rukses máddodatluohkká luossamáddodagaide, luossabivdu

lea gildojuvvon.

2) Daid vahkuid áigge, go vuollái 20 % joga luosain gullárukses máddodatluohká luossamáddodagaide, luosa oažju bivdit čuovvovačcat:

Luosa oažju bivdit stákkuin ja vuokkain ja maid firpmiin dahje buođuin guokte beaivve vahkus.

Buot badjel 65 cm guhkkosaš luosaid berre luoitit luovus. Luossabivdui ožzot oassálastit dušše 3 §:a 1 momeantta 1 ja 3 čuoggáin ja 2 momeantta čuoggáin 1 ja 2 oaivvilduvvon olbmot. Luossabivddu berre heaitit, go bivdi juksá sálašeari.

3) Daid vahkuid áigge, go vuollái 10 % joga luosain gullet rukses máddodatluohká luossamáddodagaide, luosa oažju bivdit čuovvovačcat:

Luosa oažju bivdit stákkuin ja vuokkain, firpmiin dahje buođuin unnimustá guokte beaivve vahkus.

Buot badjel 90 cm guhkkosaš luosaid berre luoitit luovus. Luossabivdui ožzot oassálastit dušše 3 §:a 1 momeantta 1, 2 ja 3 čuoggáin ja 2 momeantta čuoggáin 1 ja 2 oaivvilduvvon olbmot. Luossabivddu berre heaitit, go bivdi juksá sálašeari.

4) Go luossamáddodagaid dilli gierzá, oassebeliid doaibmagáldálaš eiseválddit sáhttet suovvat viidát luossabivddu go maid ovddabeale 3 čuoggás lea mearriduvvon ja maid suovvat dan 3 §:a 1 momeantta čuoggás 4 ja 2 momeantta čuoggás 3 oaivvilduvvon olgbáikegottálaččaide.

3 kapihtal

Guolástusdikšunmávssut ja bivdolobit

6 §

Guolástusdikšunmáksu

Guolástettiin rádjajohkaoasis heivehuvvo guolástusdikšunmáksogeatnegasvuhtii dan oassebeali láhkaásheapmi, man viidodagas guolástanlohpilodnojuvvo.

7 §

Guolástanlohpeluohkát

Soahpamuša 10 artihkkalis oaivvilduvvon rádjajohkaoasi bivdui oaivvilduvvon bivdolobit juhkkojuvvojít čuovvovačcat:

1) *Dábálaš báikegoddálašlohpí* vuogadahttá bivdit buot dán njuolggadusas lobálaš bivdovugiigin maŋjelaččas mearriduvvon gáržžidemiiguin ja maid našuvnnalaččat mearriduvvon guolástanvoigatvuoda olis. Dábálaš báikegoddálašlobi oastimii leat vuogadahton Suomas ovddabeale 3 §:a 1 momeantta 1 čuoggás oaivvilduvvon guolástanvoigatvuoda hálldašeaddjít sihke Norggas 3 §:a 2 momeantta 1 čuoggás oaivvilduvvon

guolástanvuoigatvuoda hálldašeaddjít. Dábálaš báikegoddálašlohpí gusto ovta guolástanbaji.

2) *Báikegoddálačča stággoqvivdolohpi* vuogadahttá bivdui stákkuin ja vuokkain gáttis ja fatnasis manjelaččas mearriduvvon gáržžidemiiguin. Báikegoddálačča stággoqvivdolobi oastimii leat vuogadahtton Suomas 3 §:a 1 momeantta 3 čuoggás oaivvilduvvon olbmot sihke Norggas 3 §:a 2 momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon guolástanvuoigatvuoda hálldašeaddjít. Báikegoddálačča stággoqvivdolohpi gusto ovta bivdobaji.

3) *Oaggunlohpí* vuogadahttá bivdui stákkuin ja vuokkain fatnasis manjelaččas mearriduvvon eavttuiguin ja gáržžidemiiguin.

4) *Šlivgunlohpí* vuogadahttá šlivgut gáttis manjelaččas mearriduvvon gáržžidemiiguin.

5) *Eará šlájaid bivdolohpi* vuogadahttá bivdit 10 §:s mearriduvvon eavttuid ja ráddjehusaid vuodul. Namuhuvvon bivdolobiin ii oaččo bivdit luosa dahje vallasa.

Vuosttas momeantta 1 čuoggás namuhuvvon dábálaš báikegoddálašlohpái oažžu laktit oassálastinlobi. Oassálastinlohpí vuogadahttá lobis namuhuvvon olbmo oassálastit ovttas dábálaš báikegoddálašlobi hálldašeaddjiin fierbmeqvivdosiin bivdui. Oassálastinlohpí ii vuogadahte iehčanas bivdui.

Buot vuosttas momeanttas namuhuvvon bivdolohpeluhokáide oažžu laktit ovta dahje moanaid mánnałobiid. Mánnałohpi vuogadahttá lobis namuhuvvon eará go Deanu čázádagá johkalegiin fásta ássi máná bivdit ovttain stákkuin ja vuokkain hávil. Mánnałohpi ii gula 8 §:a lohpeeriide. Oassebeliid doaibmaváldálaš eiseválddit sáhttet addit dárkilut mearrádusaid mánáid bivdolobiin.

Buot bivdolobit leat persovnnalaččat.

8 §

Bivdolobiid juohku

7 §:a 1 momeantta 3 ja 4 čuoggás oaivvilduvvon oagguna ja šlivgunlobiid eanemus mearit ovta bivdobadjái mearriduvvojít jahkásacčat Suoma ja Norgga gaskkas.

7 §:a 1 momeantta 5 čuoggás oaivvilduvvon eará šlájaid bivdolobiid eanemus mearri bivdobajis lea 12 000 bivdojándora, mii juhkojuvvo beallái Suoma ja Norgga gaskkas.

Suomas vuvdojuvvon lohpearis, 1 ja 2 momeanttas oaivvilduvvon lobiin eanemustá goalmmát oasi sáhttá várret ovdalís 3 §:a 1 momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon, eará báikkis go Deanu čázádagá johkalegiin fásta ássi guolástanvuoigatvuoda hálldašeaddjiide.

Go luossabivdu mearriduvvo lobálažjan 5 §:a 3 čuoggá mielde, berre várrejuvvot 3 §:a 1 momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon eará báikkis go Deanu čázádagá johkalegiin fásta ássi guolástanvuoigatvuoda hálldašeaddjiide sierra meroštalloyuvvon ossodat luossasálašeari vástideaddji lohpearis.

Oassebeliid doaibmaválddalaš eiseválddit sáhttet addit dárkilut mearrádusaid mánáid bivdolobiin.

4 kapihtal

Bivdoneavvut

9 §

Luosa ja vallasa bivddus lobálaš bivdoneavvut

Luosa ja vallasa bivddus lobálaš bivdoneavvut leat:

- 1) joddobuodđu ja meardebuodđu;
- 2) njanngofierbmi;
- 3) golgadat;
- 4) stággu ja vuogga.

Vuoigatvuhta geavahit 1 momeanttas oaivvilduvvon bivdosiid lea 7 §:a 1 momeantta 1 čuoggás oaivvilduvvon dábalaš báikegoddálašlobi hálldašeaddjiin. Eará bivdit ožzot geavahit dušše stákku ja vuokka.

Eará bivdosat ja bivdovuogit, go mat leat namuhuvvon ovdalisa 1 momeanttas, maiddái ušten, leat gildojuvvon.

7 §:a 1 momeantta 3 čuoggás namuhuvvon fanasbivdolobiid hálldašeaddjít ožzot oaggut vuokkain ja dolgevuokkain.

7 §:a 1 momeantta 4 čuoggás namuhuvvon šlivgunlobi hálldašeaddjít ožzot šlivgut dolgevuokkain vujohaga dahje govddohaga haga

ja čuovvovaš guovlluin maiddái vuokkain dahje dolgevuokkain, mas lea govddohat dahje vujohat:

- 1) Máhtegeavgjás eanadahkii ceggejuvvon galbbaid vuodđul;
- 2) Anárjogas bajábealde Máhtegeavgjá ja olles Skiehččanjogas.

Vuollái 16-jahkásazžii lodnojuvvon mánnalohpi vuoigadahttá bivdit dolgevuokkain ja govddohagain.

10 §

Eará šlájaid go luosa ja vallasa bivddus lobálaš bivdoneavvut

Eará šlájaid go luosa ja vallasa bivddus lobálaš bivdoneavvut leat:

- 1) njanngofierbmi;
- 2) golgadat ja njanngofierbmi 35 §:s oaivvilduvvon čuozahuvvon gubbeluossabivddus;
- 3) stággu ja vuogga; bivdu lea lobálaš vuokkain dahje stuorámustá luohká #6 dolgevuokkain. Duorggu geaži lobálaš gassodat lea eanemustá 0,25 mm ja ájkora eanemustá sturrodat 8. Vuokkas oažžu leat eanemustá okta golmmasuarat ájkor dahje eanemustá golbma ovttasuarat ájkora;
- 4) stággu ja vuogga 35 §:s oaivvilduvvon čuozahuvvon gubbeluossabivddus;

- 5) guollehehkke;
 6) nuohtti Anárjoga jávriin Máhtegeavgná bajábealde.

Vuoigatvuhta geavahit 1 momeanttas oaivvilduvvon bivdosiid lea 7 §:a 1 momeantta 1 čuoggás oaivvilduvvon dábalaš báikegoddálašlobi hálddašeaddjiin.

7 §:a 1 momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon báikegoddálačča stággebivdolohpi vuogadahtá bivdit stákkuin ja vuokkain 1 momeantta 3 ja 4 čuoggá mielde.

7 §:a 1 momeantta 5 čuoggás oaivvilduvvon eará šlájaid bivdolohpi vuogadahtá šlivgut ovttain stákkuin eanemustá luohká #6 dolgevuokkain. Duorgogeazi lobálaš gassodat lea eanemustá 0,25 mm ja ájkora eanemustá surrodat 8. Dolgevuoggasiibma berre govdut ja geavahusas oažju leat okta ovttasuorat ájkor.

Vuoigatvuhta geavahit 1 momeantta 4 čuoggá mielde stákku ja vuokka gubbelussii čuozahevuvon bivddus lea 3 §:a 1 momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon olbmuin.

Vuollai 16-jahkásaččat ožžot bivdit dolgevuokkain ja govddochagain.

Eará bivdosat ja bivdovuogit go mat leat namuhuvvon ovdalis, maiddái ušten, leat gildojuvvon.

Oassebeliid doaibmaválldálaš eiseválldit sáhttet addit dárkilut mearrádusaaid bivdoneavvuin. Nuppi oassebeali eiseválldiide berre almmuhit dákkár dárkilut mearrádusain.

11 §

Stággebivdu teknihkalaš mearrádusat, almmolaš mearrádusat sievtti ja vuokkaid birra

Seaktin lea gildojuvvon geavahit reahka, guoli dahje mádu.

Lea gildojuvvon geavahit vuokka dan láhkai ja dakkár dilálašvuoden, ahte ájkor roahkkasa guoli njálmmi olggobeallái. Goittotge oažju geavahit roahkana, liehpi ja hoava veahkkeneavyun loktet bivdosii darvánan guoli fatnasií dahje gáddái.

12 §

Njágá bivdu rudneráigge

Njáhkávuokka ožžot geavahit 3 §:a 1 momeantta 1 ja 3 čuoggáin oaivvilduvvon bivdit dušefal go bivdet njágá rudneráigge.

Deanu čázádagas goddon jápma guoli oažju geavahit seaktin njáhkávuokkain bivdedettiin.

5 kapihtal

Bivdu ordnen, bivdobadji ja bivdoáiggit

13 §

Almmolaš vahkkoráfáidahttin

Bivdobaji áigge lea buotlágan bivdu gildojuvvon sotnabeaivvis diibmu 18 (19) vuossárgii diibmu 19 (18). Spiehkastahkan lea eará guollešlájaid go luosa, dahje vallasa bivdu jávriin, go dat dáhpáhuvvá guhkkelabbos go 200 mehtera eret oivošis dahje johkanjálmmis.

14 §

Stággbivdobadji eará go luosa ja vallasa bivdui

Stákkuin ja vuokkain (stággbivdu) oažju bivdit Deanuleagis fásta ássi olmmoš, geas lea 7 §:a 1 momeantta 1 ja 2 čuoggás oaivvilduvvon dábálaš báikegoddálašlohpí dahje báikegottálačča stággbivdolohpi, geassemánu 1. beaivvi rájes gitta borgemánu 20. beaivvi rádjai.

Bivdu 7 §:a 1 momeantta 5 čuoggás oaivvilduvvon eará šlájaid bivdolobiin lea lobálaš geassemánu 10. beaivvis gitta borgemánu 10. beaivái.

Dasa lassin 1 ja 2 momeanttas oaivvilduvvon stággbivdui lea lohpi sierra ráddjejuvvon viidodagain (mielddus 2) gitta borgemánu 20. beaivái.

15 §

Eará šlájaid go luosa ja vallasa fierbmebivdoáigi

Eará guollešlájaid go luosa dahje vallasa oažju bivdit firpmiin jienaid vuolgima rájes gitta geassemánu 20. beaivái. Firpmiin oažju bivdit borgemánu 1. beaivvis gitta borgemánu 20. beaivái Buolbmágis gitta Vuollegeavganjá vulogeahčai ja maid Leavvajohnjálmmis gitta dasa, gokko Kárášjohka ja Anárjohka golget oktii.

Anárjogas ja Skiehččanjogas oažju bivdit jienaid vuolgima rájes gitta borgemánu 20. beaivve rádjai.

16 §

Golgadanáigi

Golgadeapmi lea lobálaš geassemánu 1. beaivvis gitta geassemánu 15. beaivái, vuossárggas diibmu 19 (18) gaskavahkkui diibmu 19 (18).

17 §

Njanngofierpmi bivdoáigi

Njanngofirpmiin bivdu lea lobálaš geassemánu 1. beaivve rájes gitta suoidnemánu 31. beaivve rádjai.

Bivdobaji áigge geassemánu 1. beaivve rájes gitta suoidnemánu 15. beaivái ja maid borgemánu 1. beaivve rájes gitta 12. beaivve rádjai bivdu njanngofirpmiin lea lobálaš vuossárggas diibmu 19 (18) gaskavahkkui diibmu 19 (18).

Bivdobaji áigge suoidnemánu 16. beaivve rájes gitta ja 31. beaivve rádjai oažju bivdit njanngofirpmiin

vuossárggas diibmu 19 (18) duorastahkii diibmu 19 (18).

18 §

Buodđobivdoáigi

Buođuin oažju bivdit geassemánu 1. beaivve rájes suoidnemánu 31. beaivve rádjai. Geassemánu 1. beaivve rájes gitta geassemánu 15. beaivve rádjai oažju bivdit vuossárggas diibmu 19 (18) gaskavahkkui diibmu 19 (18). Geassemánu 16. beaivve rájes gitta suoidnemánu 31. beaivve rádjai oažju bivdit vuossárggas diibmu 19 (18) duorastahkii diibmu 19 (18).

Go bivdu lea gildojuvvon, de berrejít doaresbuođđu, čuollofierpmi ja vuojahagat leat čázi bajábealde dahje gáttis. Buot eará bivdosiid godđon oasit, maiddái buodu joddut ja mearddit, berrejít leat gessojuvvon gáddái.

19 §

Stággobivdu gielddusguovllut

Stággobivdu lea gildojuvvon:

- 1) buođu čuolu siskkobéalde ja lagabus go 50 mehtera vuolábealde dahje 10 mehtera goappáge bealde;
- 2) lagabus go 10 mehtera njaŋgofierpmis;
- 3) šalddi alde;
- 4) fatnasis ja gáttis johkanjálmmiin viidodagas, mii lea lagamus oalgejoga gáttiin 50 mehtera vuosterávdnjái ja 100 mehtera miehterávdnjái ja ollá gitta oali rádjai. Spiehkastahkan leat čuovvovaš johkanjálmmiit, main guollebivdu lea gildojuvvon čuovvovaš guovlluin:

Kárášjohka (NOR) (gokko Anárjohka ja Kárášjohka golget oktii): goappáge jogas viidodat, mii ollá johkanjálmmis 50 mehtera vuosterávdnjái ja 200 mehtera Deanu miehterávdnjái válđooali rastá.

Anárjohka (NOR) (gokko Anárjohka ja Skiehčanjohnkagolget oktii); viidodat, mii ollá 50 mehtera vuosterávdnjái ja 100 mehtera miehterávdnjái lagamus oalgejoga gáttiin oali rastá.

5) rastá oali čuovvovaš guovlluin:

Vuollegeavnjis – Bildan

Borsejohka – Leavvajohnjálbmi

Oassebeliid doaibmaválddálaš eiseválddit meroštallet 5 čuoggás namuhuvvon viidodagaid dárkilut rájáid.

Ovdalis namuhuvvon viidodagaid lassin guđege stáhta doaibmaválddálaš eiseváldi sáhttá ásahit badjelmearálaš gielddusviidodaga Galbajoga ja Veahčajoga (Veahčajohnjálbmi) gaskasaš viidodahkii, mii ollá gáttis gitta oallái.

20 §

Fierbmebivdu gielddusguovllut

Dakkár oalgejohkanjálmnis gosa luossa goargnu, ii oaččo válđojogas oali oalgejoga bealde geavahit njanngofierpmi, golgadaga iige buođu lagabus go 200 m oalgejohkanjálmni vułobealde.

Nuohti ii oaččo geassit 200 mehtera lagabus joga oivoša, njálmmi, guoikka dahje njavi.

21 §

Fierbmebivdosiid meari ráddjen

Luossa-, guvžá- dahje valasbivddus golgadagain, njanngofirpmiin dahje buođuin oažžu geavahit dušefal ovta bivdosa háválassii juohke bivdui vuogadahtton nammii Suomas dakkár giddodaga guovdu, mii eaiggáduššá guolástanvuoiatvuoda ja fas Norggas lea guolástanvuoiatvuoda hálldašeaddji.

22 §

Bivdu fatnasis

Fatnasis lea gildojuvvon bivdit, maiddái suohpput bivdoneavvuid, go mohtar lea jođus, ja maiddái go fanas lea buddejuvvon.

23 §

Lobihis doaimmat

Doaimmat, main ii leat eará ulbmil go baldit guoli dahje hehttet guoli johtima, leat gildojuvvon.

6 kapihtal

Bivdosiid teknihkalaš mearrádusat

24 §

Bivdosiid merken

Suhppojuvvon njanngofierpmiit ja joddut berrejít merkejuvvot nu, ahte earát geat johtet čázádagas, álkit oidnet daid. Bivdosiid berre merket govdohagain, mii geaigá unnimusat 15 cm čázeoaivvi bajábealde, dahje leavggain, mii lea biddjon stággui, mii geaigá unnimusat 40 cm čáhceoaivvi bajábealde. Leavgga oanehut siidu berre leat unnimusat 15 cm guhkki.

Bivdosii berre merket bivdi nama ja oktavuođadieduid, ja giddodaga nama, masa guolástanvuoiatvuhta gullá. Njanngofierpmi govdohagas fierpmägeažis berre mearka oidnot bures. Buodus berre mearka oidnot bures galbbas dahje govdohagas doarrásá fávllimus čuolddas dahje oarjuolggis (buođdoreŋkkos).

25 §

Čalbmesturrodat ja árpošlādja

Luossa- dahje valasbivddus lea njanngofierpmi, golgadaga ja buođu joddu unnimus lobálaš čalbmesturrodat 58 mm, mihtiduvvon gaskačuołmmas gaskačulbmii go fierbmi lea njuoskkas.

Firpmiin, mat leat namuhuvvon vuosttaš momeanttas, lea dušefal lohpi geavahit ruováid, bummola, nylončanasárppu dahje bodnjojuvvon nylona (nylon, perlon, terylen). Lea gildojuvvon geavahit fierpmi mii lea ráhkaduvvon čadačuovgi ávdnasis nugo monofíilameantta nylonas. Geavahettiin gissojuvvon nylona berrejít ovttaskas árppu sáigarat leat 8 deniera dahje dan asehabbot.

Bivdosiin lea gildojuvvon geavahit metálla, stállegáinnu dahje sullasaš ávdnasiid.

26 §

Buoddú

Buođus berre leat doaris, čuollu ja vuojahat biddjon dan láhkai, ahte dát buođu oasit eai bivdde guoli. Doarrásis ja vuojahagas berrejít leat oarjjuolggit (buođdoreŋkkot) dahje čuolddat maid gaska oažžu leat 3 mehtera.

Dasa lassin doarrásis, čuolus ja vuojahagas oažžu geavahit dušše rissiid, fierpmi, risse- dahje vuojahattritta. Go geavaha čuollofierpmi, de čalbmesturrodat berre leat juogo eanemusat 40 mm dahje unnimusat 150 mm. Lea gildojuvvon geavahit fierpmi, mii lea ráhkaduvvon čadačuovgi ávdnasis nugo monofíilameantta nylonas. Go guoli bivdosii duvdi ráhkadusain geavahuvvo fierbmečoalli, de berre fierbmečoali čuolbmagaska leat unnimustá 58 mm ja materiálan oažžu leat dušše gissojuvvon nylon (árppu sáigarat berrejít 8 deniera dahje dan asehabbot), mas árppu gassodat lea unnimustá 1,1 mm (210/8x3 norgalaš árpu nr 8).

Buođu bivdoassi berre leat joddu dahje meardi. Seammá buođus oažžu geavahit eanemusat golbma joddu ja/dahje mearddi. Joddu berre leat suhppojuvvon čiehkamohkkin, mii oažžu leat guhkimusat 25 mehtera. Joddoguhkkodat mihtiduvvo guhkimus siiddus.

Juohke joddus oažžu leat eanemustá 15 mehtera guhkkosaš vuojahat ja čuollu nie mo govus 1 čájeha. Vuojahaga ja čuolu ulbmilin lea duvdit luosa joddui.

Joddu nr. 1 berre leat giddejuvvon olggumus joddočuldii nie mo govus 1 čájeha.

Joddu nr. 2 ja 3 berrejít giddejuvvot čuovvovaš mielde:

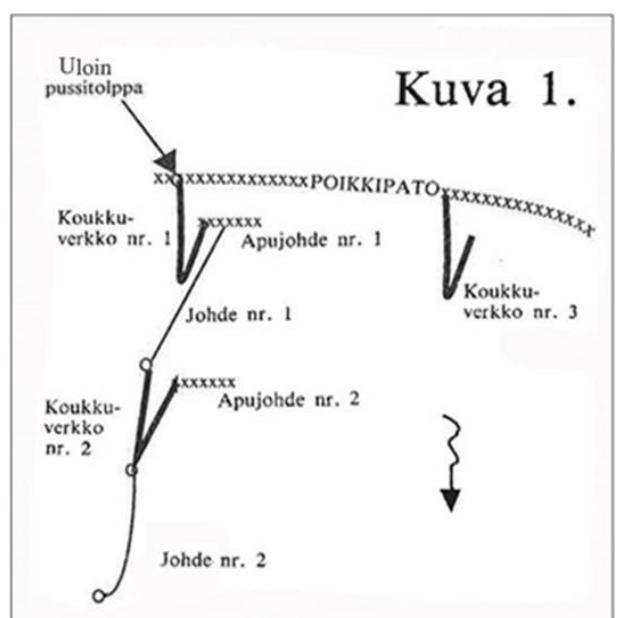
- A) joddomohkkái (govus 2, joddu 3)
- B) vuojahahkii (govus 2, joddu 2)
- C) čullui (govus 1, joddu 2), dahje
- D) doarrásii (govus 1, joddu 3).

Čuollu berre leat juohke joddu/mearddi vuolábealde, giddejuvvon čuovvovaš vuogi mielde:

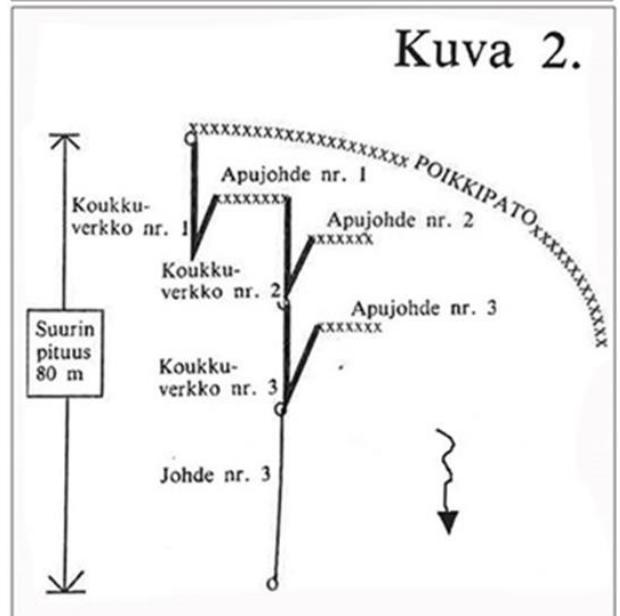
- A) joddui (govus 1, čuollu 2), dahje
- B) vuojahahkii (govus 1, čuollu 1).

Jos ležžet eanet joddut buohtalagaid doarrásis (govus 1, joddut nr. 1 ja 3), de čuolu oažžu bidjat dušše fávllimus joddui.

Joddu ja čuolu oktasaš guhkkodat oažžu leat eanemus 80 mehtera, mihtiduvvon rávnnji mielde vulos olggumus joddočuolddas nie mo govus 2 čájeha.

Kuva 1.

27 §

Luossa- ja valasbivdu njanngofirpmiin

Luossa- dahje valasbivdui oaivvilduvvon njanngofierbmi lea dábálaš njuolggofierbmi, mas leat govdohagat guktuid geahčen. Dušše fal fierbmegežiin oažžu giddet fierpmi čuolddain dahje eará giddenbiergasii, eará sajis ii oaččo giddet fierpmi. Giddenvuohki oažžu leat dušše ovttaskas buddu dahje eajkal čuolda. Njanngofierpmi ii oaččo suohpput mohkil.

Luossa- ja valasbivdu njanngofierbmi oažžu leat eanemusat 30 mehtera guhku. Guokte dahje eanet njanngofirpmiid ii oaččo goallostit, juos dat šaddet guhkit oktiibuoit go 30 mehtera.

Njáŋgofirpmiin bivddedettiin ii oaččo geavahit dahkurávdnjesuoji dahje čuollofierpmi.

28 §

Golgadat

Golgadat lea dábálaš njuolggofierbmi mohki haga. Golgadat oažžu leat eanemusat 45 mehtera guhku. Golgadettiin berre guovtti golgada gaska leat unnimusat 200 mehtera.

Golgadat oažžu rievdat 500 m háválassii. Golgadettiin oažžu geavahit dušše ovtta fatnasa.

29 §

Bivdosat eará guollešláaid bivdui

Eará guoli go luosa ja vallasa bivddus geavahuvvon njáŋgofierbmi oažžu leat eanemustá 3 mehtera vuoksás bodnesáibma, mas lea ovttaliinnat fierbmečoalli seahka haga ja mii lea godđojuvvon ovttasuorat nylonárppus (monofiláárpu), man gassodat oažžu leat eanemustá 0,20 millimehtera. Fierbmi ii oaččo leat alit go čázi čikjodat suohppunsajis.

Njáŋgofirpmiin bivddedettiin ii oaččo geavahit dahkurávdnjesuoji dahje čuollofierpmi.

Njáŋgofierpmi ja nuohti čalbmesturrodat berre leat unnimusat 29 mm ja eanemusat 40 mm, mihtiduvvon gaskačuolmmas gaskačulbmii go fierbmi lea njuoskkas. Nuohjis oažžu geavahit dušše ruovásis, bummolis, nylončanusárrpus dahje nylonas badnon árppu.

30 §

Oalli ja bivdosiid gaskkat

Ii oassige buođus dahje njanggofierpmis oaččo ollit válđooali dahje nuori čiekjalisfávlli rastá. Bivdosa fávlimus oassi ii gokkoge oaččo ollit lagabui go 10 mehtera nuppi beali gátti. Nuppi beali gáttiin oaivvilduvvojt maiddái sullot ja gárgot maid gaskkas golgá rávdnji.

Ii oassige buođus oaččo leat lagabus go 120 mehtera nuppi buođu.

Njanggofierbmi dahje buođđu dahje guokte njanggofierpmi eai oaččo gokkoge leat nuppi lagabus go 60 mehtera.

31 §

Bivdosiid geassin

Buot bivdosat berrejít gessot gáddái seammás go bivdosa bivdobadji nohká. Bivdosiid merkemii ja bivdui gulli neavvuid berre váldit čázis majimustá guovtti vahku siste go bivdobadji nohká.

7 kapihtal

Sálašmearrádusat

32 §

Unnimusmihtut ja guoli luoitin

Luosa, guvžzá ja vallasa, mii lea unnit go 30 cm, berre luoitit čáhcái.

Guoli guhkkodat mihtiduvvo badjegáibegeažis beahcetgeahcái.

Vuorruid sálašin váldin lea gildojuvvon.

Guliid berre álo luoitit čáhcái, jus dat lea:

- 1) bivdon lobálaš bivdoáiggi olggobealde;
- 2) bivdon gildon bivdosiin dahje bivdovugiin;
- 3) vuorru;
- 4) vuostá lobálaš bivdomihtuid;
- 5) dahje go guolli goddon dalle go lobálaš sálašearri lea dievvan.

Luovusin čáhcái luitojuvvon guliin berre rassat nu várrugasat go vejolaš.

33 §

Sálašalmmuheapmi registarii

Bivdi lea geatnegahton deavdit sálašbeaivegiriji (elektrovnnaččat dahje bábirhámis) ja almmuhit čuovvovaš dieđuid juohke goddon luosa, guvžzá, vallasa, gubbeluosa ja girjeluosa birra Deanu čázadaga elektrovnnaš sálašregistarii:

- 1) guovllu, gos lea bivdán;
- 2) bivdobeaiivvi;
- 3) sohkabeali, guhkkodaga ja deattu;
- 4) luitojuvvon guliid meari;
- 5) bivdosa (stággu/vuogga, golgadat, njaŋgofierbmi, buođđu).

Luitojuvvon guoli sohkabeali, guhkkodaga ja deattu ii dárbbas almmuhit.

Gubbelussii 35 §:s oaivvilduvvon čuozahevuvon bivddus goddon gubbeluosaid oasil berre almmuhit gubbeluosaid meari ja maid 1 momeantta eará go 3 čuoggás oaivvilduvvon dieđuid. Oassebeliid doaibmaválddálaš eiseválddit sahttet addit dárikilut mearrádusaid gubbelussii čuozahevuvon bivddus.

Son guhte lea bivdán almmá guoli gottekeahttá, berre almmuhit dieđuid 1., 2. ja 5. čuoggain.

Dábálaš báikegoddálašlobi ja báikegoddálačča stággbivdolobi hálldašeaddji berre dahkat sálašalmmuhusa ovdal čakčamánu 1. beaivvi. Ovdalis namuhuvvon lobiid hálldašeaddjit berrejít dasa lassin addit

elektrovnalaš sálašalmuhusa dahje sálašbeaivegirjji báberhámis vahku 27 ovddit guollebivddus vahku 27 vuossárgga rádjái.

Bivdi berre almmuhit buot iežas luossa-, guvžá- ja valassállašiid ovdalgo oðða bivdolobi oažju oastit.

Go guollebivdu muddejuvvo sálašeriid bokte, oassebeliid doaibmaválddálaš eiseválldit sáhttet mearridit jahkásacčat, ahte sálašalmuhusa dagahettiin ii berre ájahallat dárbbameahttumit dan maijyá go guolli lea váldon sálašin.

Eará guollešlájaid sállaša sáhttá almmuhit oktan luossa-, guvžá- ja valassállašiiin dahje go bivdobadji lea nohkan. Dáid šlájaid almmuhettiin berre máinnašit juohke šlája oppalaš deattu.

Bivdolobi hálldašeaddji, gean lohpái leat laktojuvvon okta dahje eanet mánnalobit, lea geatnegas almmuhit mána sállaša.

8 kapihtal

Biologalaš váikkuhusaid eastadeapmi

34 §

Vieris šlájat

Gubbeluosa, girjeluosa ja vejolaš eará vieris šlájaid maid lea fidnen, berre seammás goddit.

35 §

Gubbelussii čuozahevuvvon bivdu

Doaibmaválddálaš eiseválldi sáhttá mieđihit báikkálaš organisašvnnaide lobi gubbelussii čuozahevuvvon eretbivdui. Guolástanyuoigatvuoda hálldašeaddji berre jođihit eretbivddu. Lobi mieđiha dan stáhta eiseválldi, gos gubbeluossa hárjehuvvo.

Oassebeliid doaibmaválddálaš eiseválldit sáhttet meroštallat sierra viidodagaid, main 10 §:a 1 momeantta 2 ja 4 čuoggás oaivvilduvvon bivdoneavvut leat lobálaččat gubbeluosa eretbivddus. Nubbi oassebeali doaibmaválddálaš eiseválđai berre almmuhit dákkár bivddus, ja maid addit dákkár gubbeluosa eretbivddus dárkilut mearrádusaid. Gubbelussii čuozahevuvvon eretbivddu dárbbashašvuhta árvvoštaljojuvvo jahkásacčat Deanu guolástansoahpamuša 7 artihkkala 2 čuoggás oaivvilduvvon árvvoštallama oktavuodas.

Juos vihkkelallojuvvo, ahte gubbeluossabivdu eastá luossagoargjuma ollásit dahje ráddje dan mearkašahtti lágiin, berre nuppi oassebeali doaibmaválddálaš eiseválldi, mii čađaha doaibmabijuid, váldit fárrui nuppi oassebeali nu ollu go vejolaš ja berre bargat ovttas dánna fitnu juohke muttus.

36 §

Guolli seaktin ja guoli čollen

Lea gildojuvvon buktit eará čázádagain seakteguliid Deanu čázádahkii.

Lea gildojuvvon geavahit guoli seaktin stággobivddus Deanu čázádaga golganguovllus.

Čázádaga golganguovllus luondducáziid lahka ii oaččo doidit eará čázádagain goddon guliid.

37 §

Bivdoneavvuid ja fatnasiid goikadeapmi ja desinfiseren

Bivdosat ja eará bivdoreaidut ja fatnasat ja eará fievrut, mat leat geavahuvvon eará čázádagain, berrejít leat goikásat ja desinfiserejuvvon ovdalgo daid oažju geavahit golganguovllus. Dáinna figgat eastit earret eará *Gyrodactylus solarisa* ja čáhcerohtu (*Elodea canadensis* ja *Elodea nuttallii*) čázádahkii njoammuma. Buot bivdoneavvuid ja fievruid berre maiddái desinfiseret, go dat beare lea vejolaš.

Oassebeliid doaibmaválddálaš eiseválldit sáhttet addit dievasmahti mearrádusaid guolástanneavvuid ja fatnasiid desinfiserema birra.

9 kapihtal

Eará mearrádusat

38 §

Fanasregisttar

Fanasregisteremii Deanu čázádagas gustojit nationála lágat. Ovdal njuolggadusain mearrideami berre gullat nuppi oassebeali doaibmaválddálaš eiseválldi.

Bivdu fatnasis lea lobálaš dušše Deanu čázádaga fanasregistarii registrerejuvvon fatnasiin, mas lea nationalitehtadovddaldat ja nummir.

Báikkálaš olbmot, geain lea 3 §:a mielde vuogatvuhta bivdit firpmiin, ožzot registeret eanemusat 3 fatnasa. Báikkálaš olbmot, geain lea 3 §:a mielde vuogatvuhta bivdit firpmiin ja geat hárjehit mätkeeláhusdoaimma, ožzot registeret eanemusat 15 fatnasa. Eará báikkálaš bivdit ja 3 §:a 1 momeantta 2 čuoggás oaivvilduvvon guolástanvuogatvuodaid hálddašeaddjít ožzot registeret eanemusat ovttä fatnasa.

39 §

Guovlorájáid ja bivdobáikkiid dárikilut meroštallan

Oassebeliid doaibmaválddálaš eiseválldit mearridit ovttas joga govudodaga váldooalis ja nuriin gaskamearálaš geassecáchceallodagaid vuodul, ja maid oali sajuštuvvama nuriin. Rádjajohkaoasi oalli boahtá ovdan majimuš Norgga ja Suoma gaskasaš rádjageassimis.

Doaibmaválddálaš eiseváldi guoskevaš stáhtas sáhttá mearridit:

- 1) joga ja jávrri rájá;

- 2) váldojoga ja oalgejoga rájá;
 3) odđa buođđosaji, juos buođđosadji ii šat heive johkabotni dahje eará rievdadusaid geažil;
 4) eará guollešlájaide bivdu lobálaš nuohttesajit Anárjoga jávriin.

40 §

Spiehkastat ovttaskas doaibmabijuin

Oassebeliid doaibmaválddálaš eiseválddit sáhttet miedihit lobi ovttaskas dáhpáhusain spiehkksit guolástannjuolggadusa mearrádusain, juos bivdu lea diedalaš dutkamuša, geavada iskosiid dahje guollemáddodagaid ovddidandoaimmaid várás. Lohpi berre leat vuodušuvvon guollenáliid gáhttema dahje suvdilis ávkkástallama ovddideami vuodul ja doaibmabidju berre dávistik soahpamuša 1 artihkkala. Lobi miediha dan stáhta eiseváldi, gos doaibma čađahuvvo.

Dasa lassin oassebeliid doaibmaválddálaš eiseválddit sáhttet miedihit lobi ovttaskas dáhpáhusain organisašuvdnii spiehkksit guolástannjuolggadusa mearrádusain oahpahusbiddu dahje kulturdáhpáhusaid várás. Lobi berre vuoduštit guollebivdui laktáseaddji báikkálaš ja árbedieđu sirdima dihte ja dat berre heivet 1 artihkkalis ásahuvvon soahpamuša ulbmiliin. Lobi miediha dan stáhta eiseváldi, gos doaibma hárjehuvvo. Unnimusat okta 3 §:a 1 dahje 2 momeantta 1 čuoggás oaivvilduvvon guolástanvuogatvuoda hálddašeaddji berre oassálastit bivdui.

Ovdalgo lohpi miedihuvvo, de ášsis berre dieđihuvvot guolástanvuogatvuoda hálddašeaddjiide ja nuppi oassebeali doaibmaválddálaš eiseválddiide. Lobi miediheamis berre almmuhit nuppi oassebeali doaibmaválddálaš eiseváldái.

Lobiid oli berre vuogáiduhtit luossamáddodagaid dillái.

10 kapihtal

Loahppamearrádusat

41 §

Fápmuiobahtin

Go váldit vuhtii Deanu guolástansoahpamuša 5 artihkkala 2 čuoggá, dát guolástannjuolggadus gusto čieža jagi guolástannjuolggadusa fápmuiobahtimis.

Guolástannjuolggadusa fámusleahkin joatkašuvvá das ovddos ain čieža jagi hávállassii, juos nubbi oassebealli ii leat unnimustá guokte jagi ovdal guolástannjuolggadusa fámusleahkima nohkama evttohan dan rievdadeami.

42 §

Fámusleahkin

Dát guolástannjuolggadus boahtá fápmui majit mánotbaji vuosittas beaivve dan majnjá, go oassebealit leat almmuhan nubbi nubbái diplomáhtaoktavuodaid bokte eavttuid deavdimis, mat leat ásahuvvon guolástannjuolggadusa fápmuiboahitimii vuodđolága mielde.

[Go dát guolástannjuolggadus boahtá fápmui, de fámuhuhttojuvvo Suoma dásseválddi ja Norgga gonagsgotti gaskasaš Deanu čázádaga čakčamánu 30. beaivve 2016 dahkkon soahpamuššii laktojuvvon guolástannjuolggadus.]

Dán duođaštussan guktot oassebealit leaba vuolláičállán dán guolástannjuolggadusa.

Dahkkojuvvon Helssegis xx mánu xx. beaivve, guoktin suoma- ja dárogielat stuhkkan. Guktot teavsttat leat seamma gustovaččat.

Suoma dásseválddi ráđđehusa beales:

Norgga gonagsgotti ráđđehusa beales:

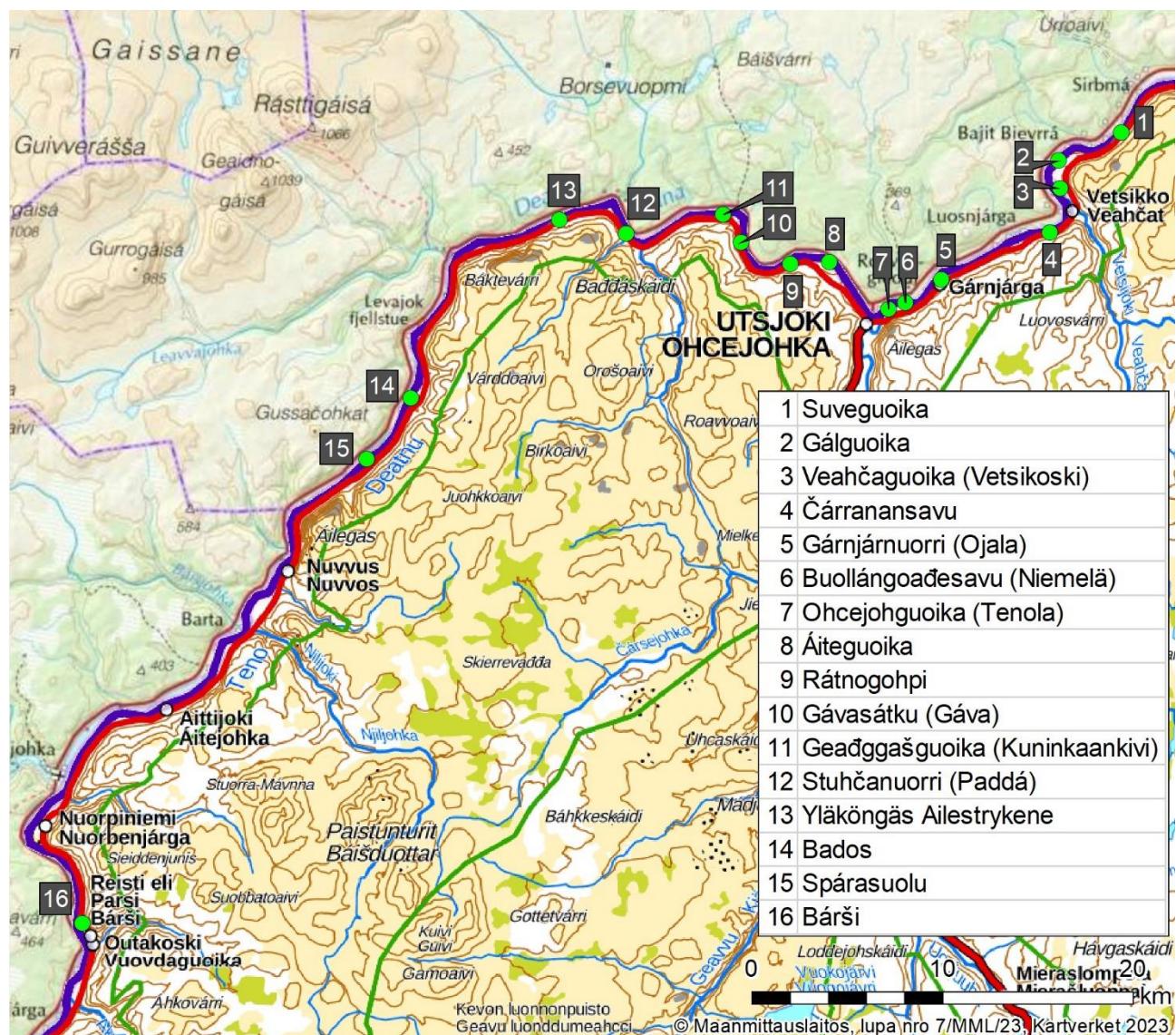
Tával 1. Sierra máddodagaid prosentuála ossodagat seahkálasmáddodatbivdu sállašis buot bivdoneavvui oppa Deanus. Logut čájehit luosa ossodaga iešguđet máddodagas iešguđet vahkus oppa bivdobaji áigge. Logut leat Genmix-prošeavtta buot viða prošeaktajagi gaskaárvvut. (2006-2008, 2011-2012). Tával lea váldojuvvon Genmix-prošeavtta rapportas.¹

Tabell 1. Ukentlige prosentvise andeler av ulike bestander i fisket på blandete bestander i hele Tanaelva. Tallene viser hvor stor andel laks fra hver enkelt bestand utgjorde i hver uke gjennom sesongen. Tallene er et gjennomsnitt fra alle de fem prosjektårene i Genmix-prosjektet (2006-2008, 2011-2012)¹ som tabellen er hentet fra.

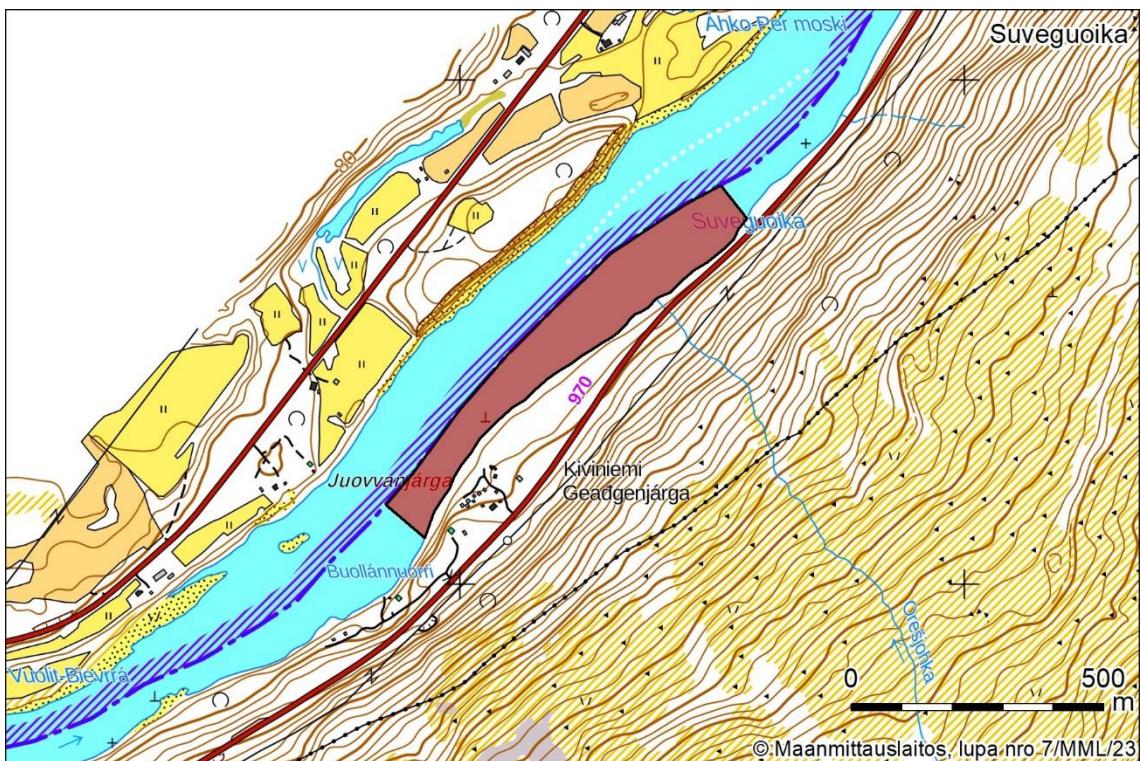
Vahkku	21-23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
Deanu váldooalli	9 %	14 %	15 %	20 %	23 %	35 %	42 %	46 %	55 %	53 %	60 %	48 %	53 %
Máskejohka	1 %	0.4 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0.2 %	3 %	0.4 %
Buolbmátjohka	2 %	2 %	1 %	1 %	0.3 %	0.1 %	0 %	0.1 %	0.1 %	0 %	0 %	0 %	0.4 %
Lákšjohka	5 %	3 %	2 %	1 %	1 %	0.3 %	0.2 %	0.1 %	0 %	0.2 %	0 %	0 %	0 %
Veahčejohka	7 %	6 %	6 %	4 %	3 %	3 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0.5 %
Ohcejohka (+oalgejogat)	7 %	11 %	11 %	6 %	5 %	4 %	3 %	3 %	1 %	2 %	1 %	0.3 %	0.4 %
Goahppelažjohka	2 %	5 %	3 %	4 %	2 %	2 %	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %	0 %	0.2 %
Leavvajohka	2 %	4 %	3 %	3 %	3 %	2 %	1 %	1 %	1 %	0.1 %	1 %	0 %	0 %
Váljohka	10 %	7 %	5 %	4 %	2 %	2 %	1 %	1 %	1 %	0.3 %	0.4 %	1 %	0.2 %
Badjeoasi smávva oalgejogat (Áhkajohka, Báíšjohka ja Njiljohka)	4 %	6 %	8 %	9 %	6 %	5 %	5 %	5 %	3 %	4 %	3 %	6 %	3 %
Kárášjohka	24 %	14 %	12 %	13 %	14 %	10 %	8 %	8 %	6 %	3 %	3 %	2 %	1 %
Iešjohka	19 %	11 %	12 %	11 %	12 %	11 %	10 %	8 %	6 %	7 %	4 %	4 %	4 %
Anárjohka (+oalgejogat)	10 %	16	20 %	24 %	27 %	25 %	27 %	25 %	23 %	28 %	26 %	34 %	37 %

Falkegård, M., Erkinaro, J., Vähä, J.-P. & Kuusela, J. 2023. Genetisk bestandsidentifisering av skjellprøver fra fiske etter blandete laksebestander i Tana i 2006-2008 og 2011-2012 (Genmix). NINA Rapport 2309. Norsk institutt for naturforskning

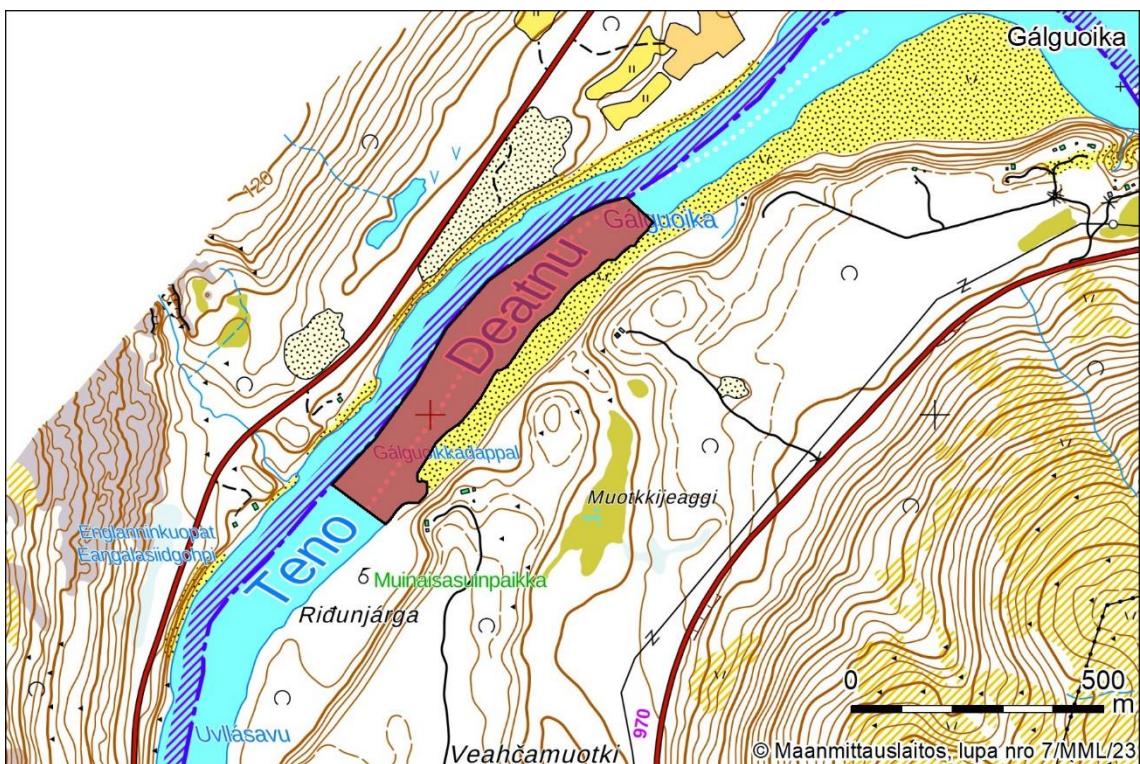
Liite 2 Meritaimenen kalastuspaikat / Vedlegg 2 Soner for sjøørretfiske / Mielddus 2 Guvžzáid bivdobáikkit

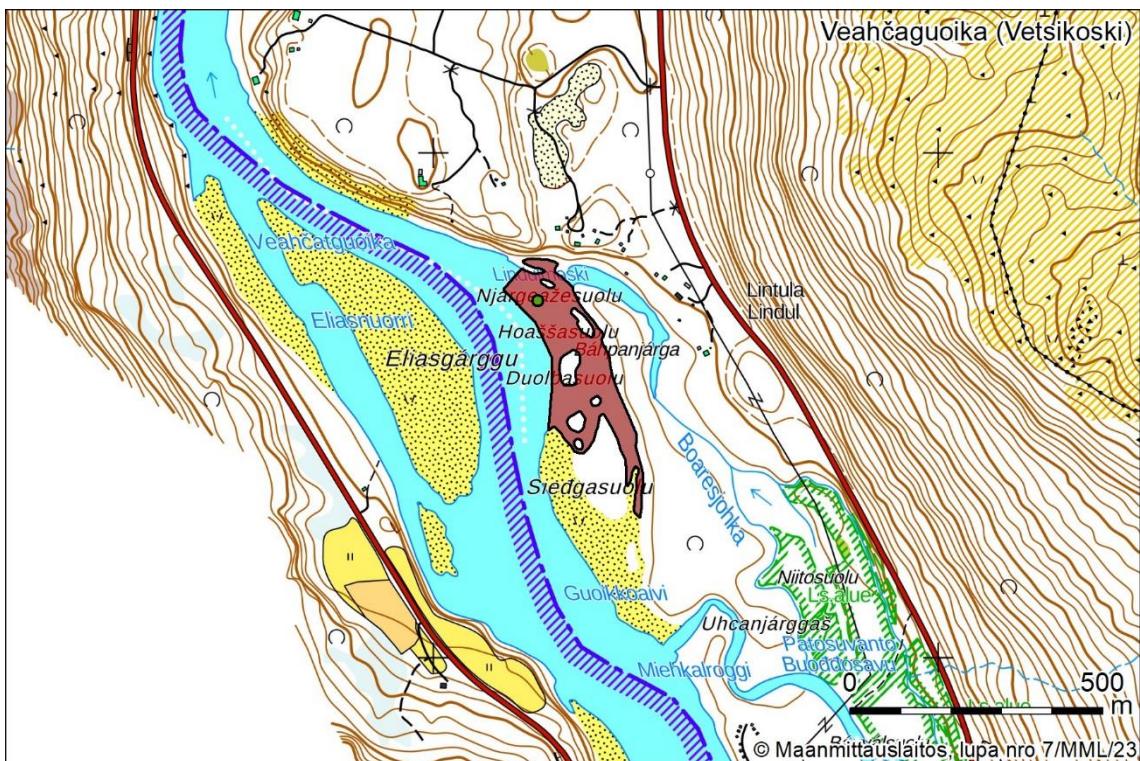
1 Suveguoika

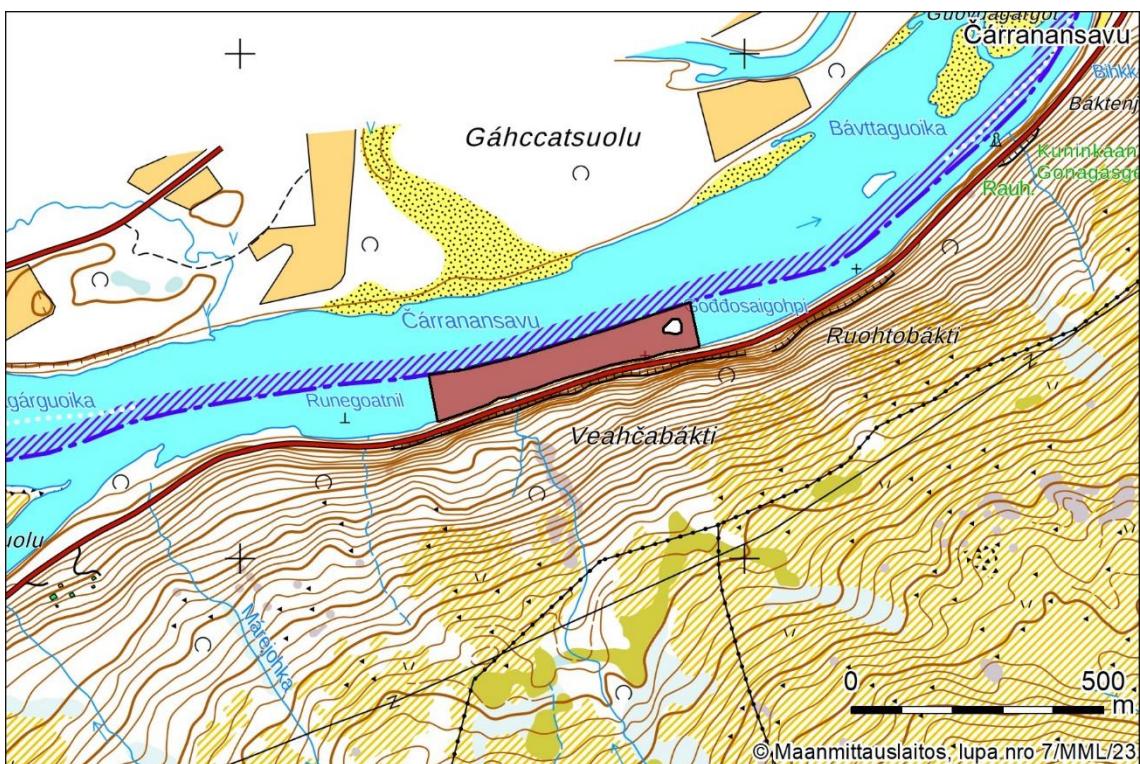
2 Gálguoika

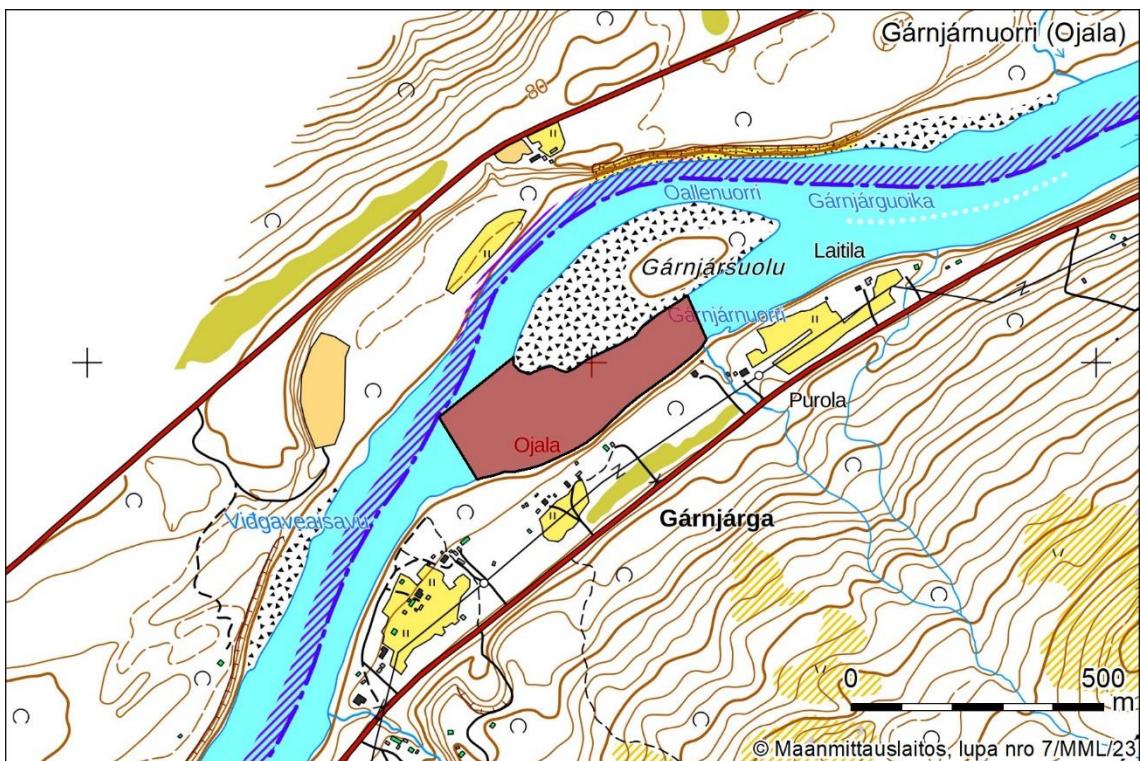
3 Veahčaguоika

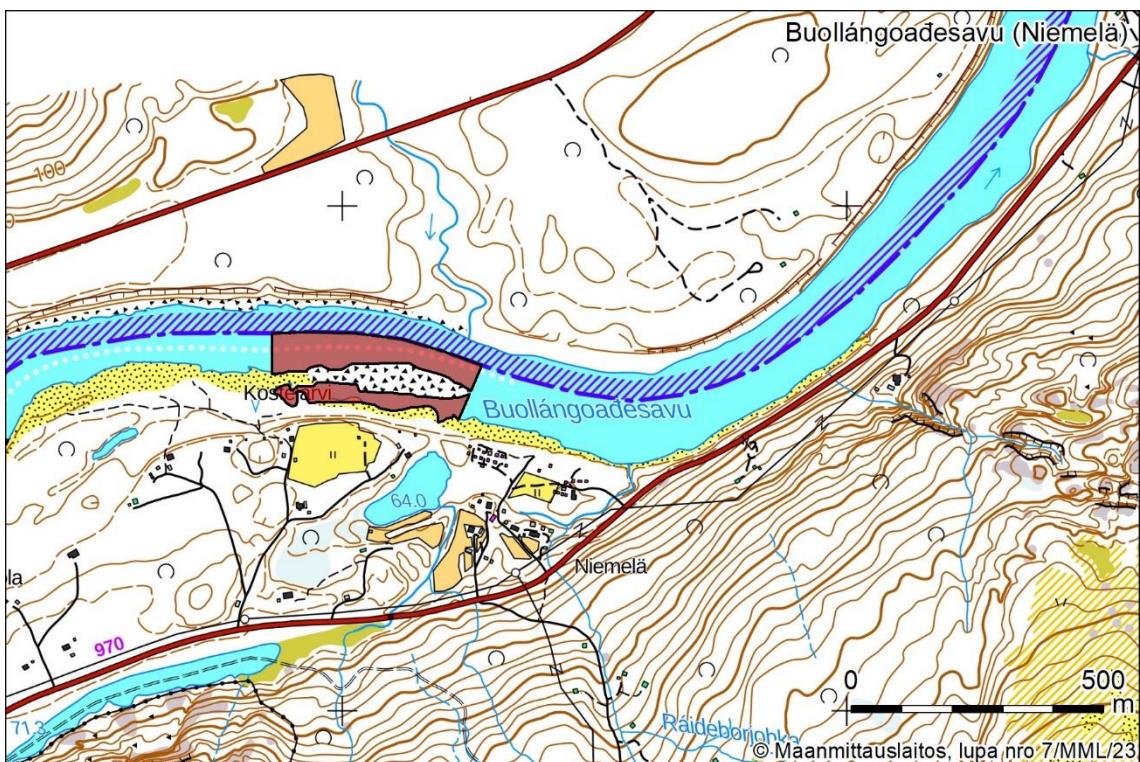
4 Cárranansavu

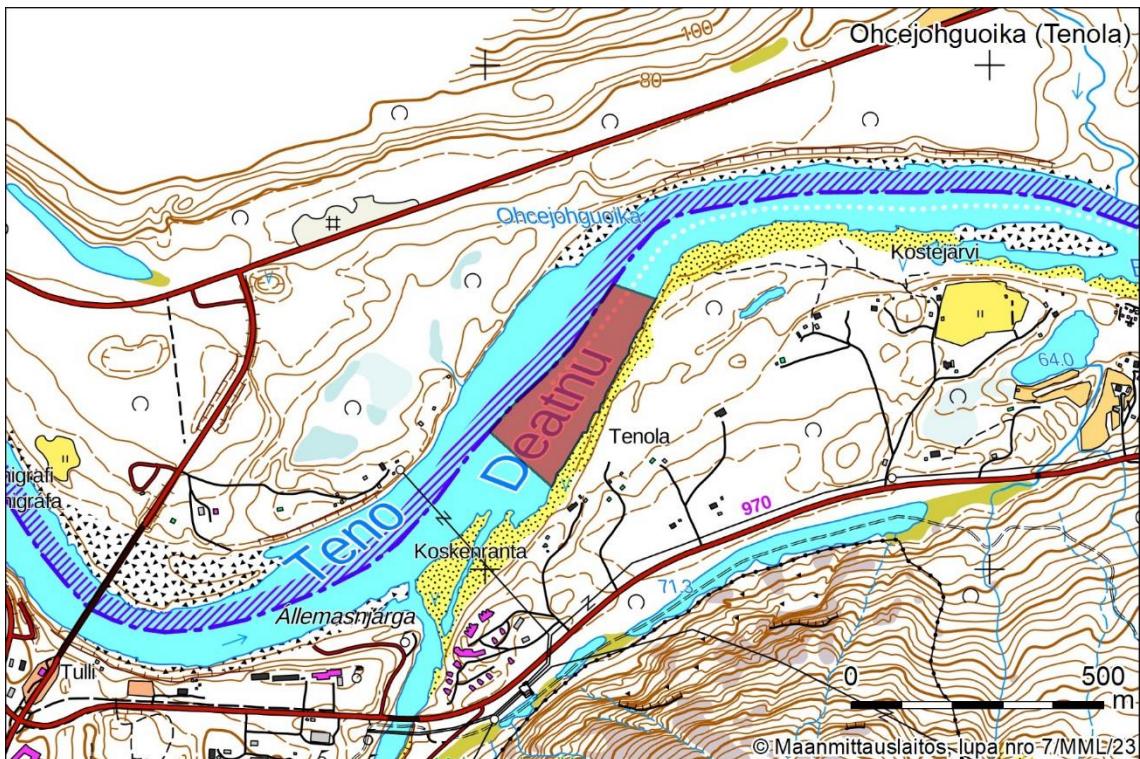
5 Gárnjárnuorri

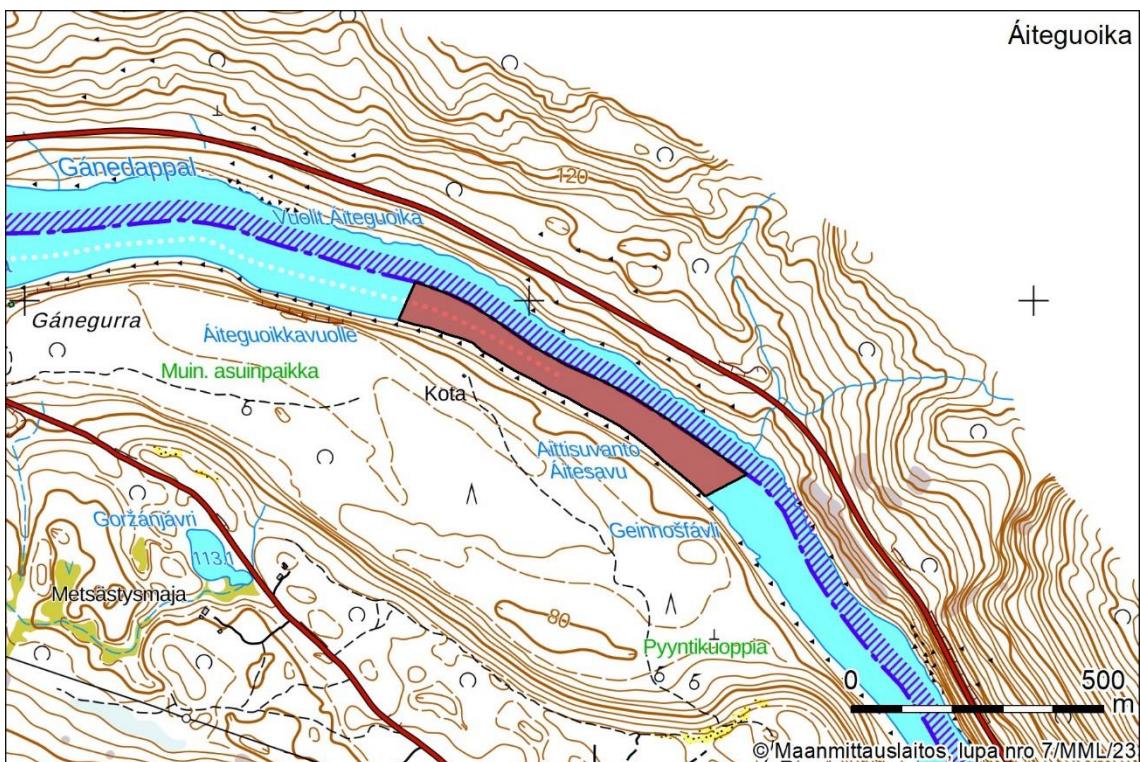
6 Buollángoaðesavu

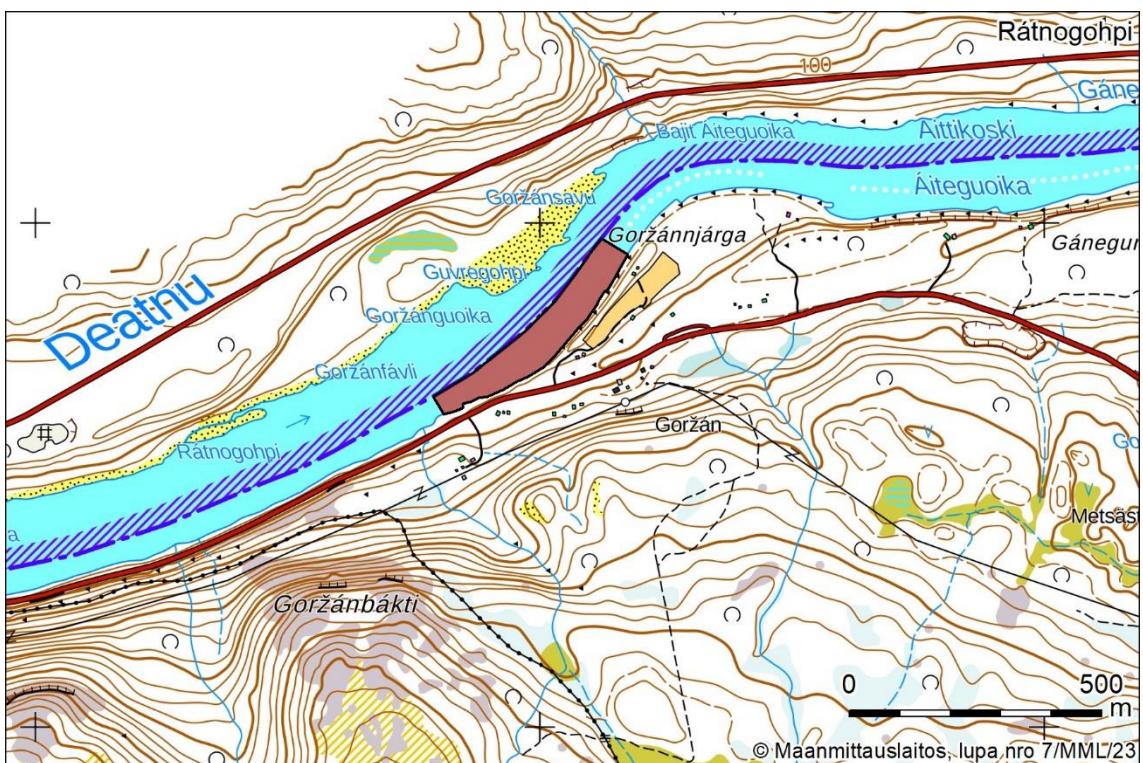
7 Ohcejohguoika

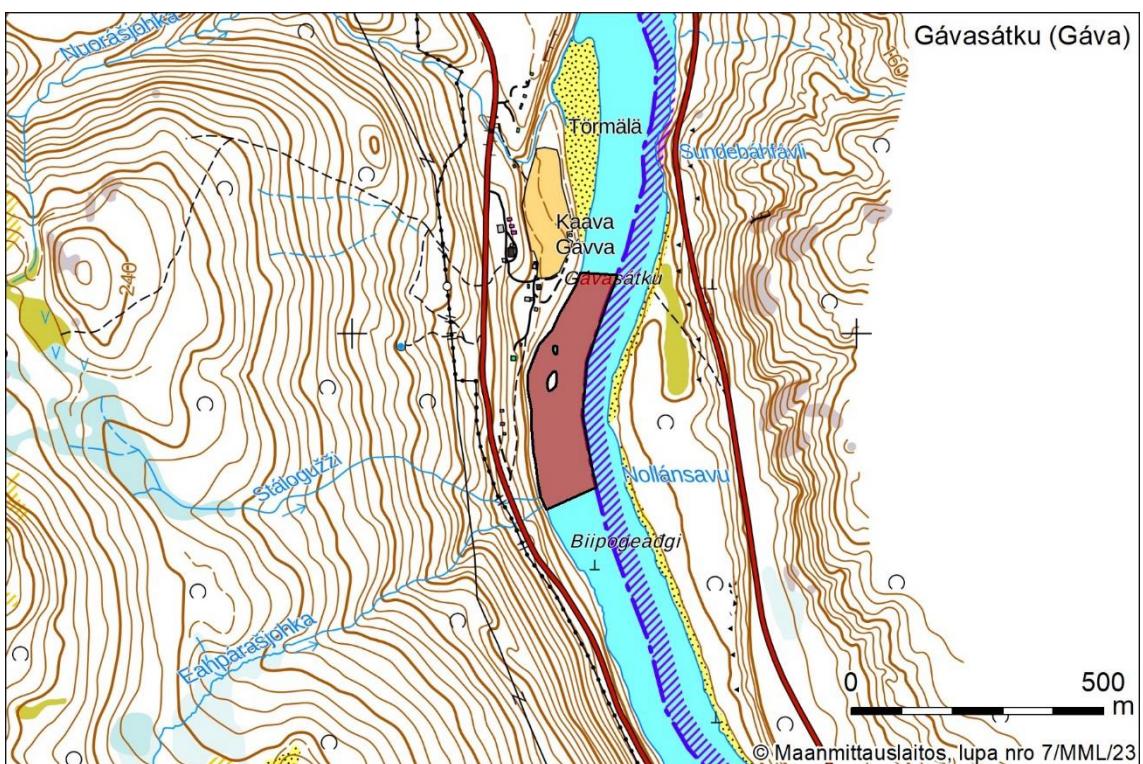
8 Áiteguoika

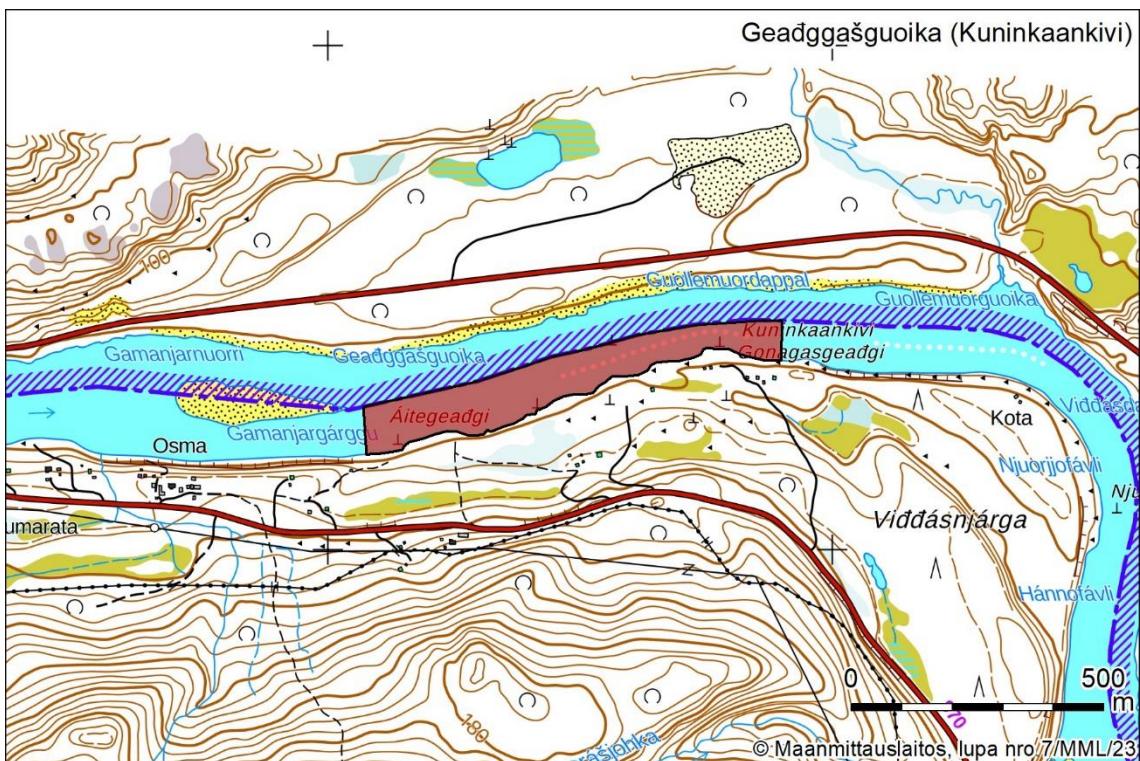
9 Rátñogohpi

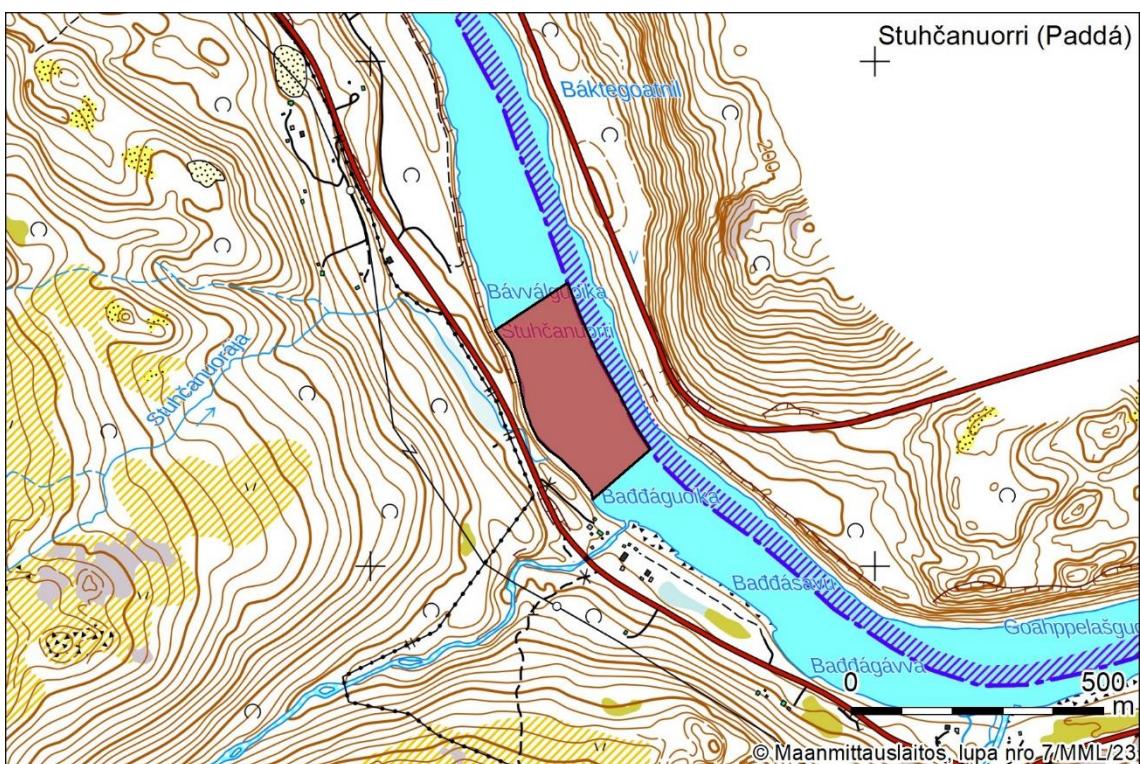
10 Gávasátku

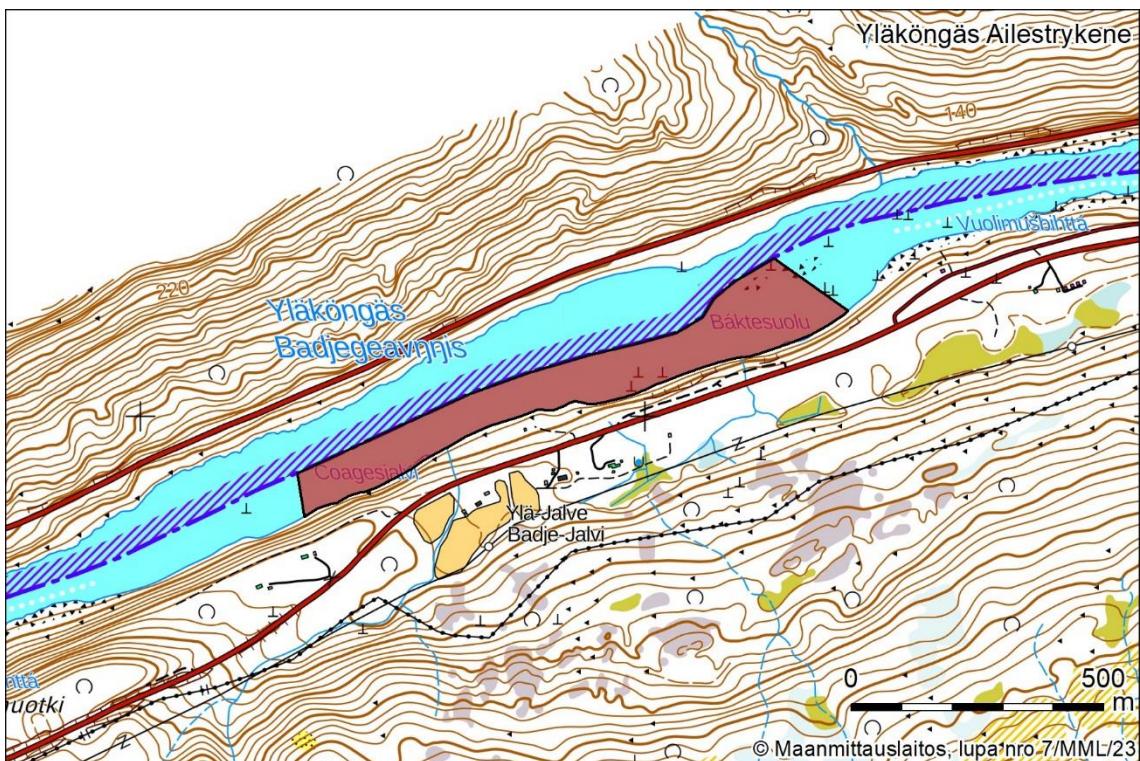
11 Geađggašguoika

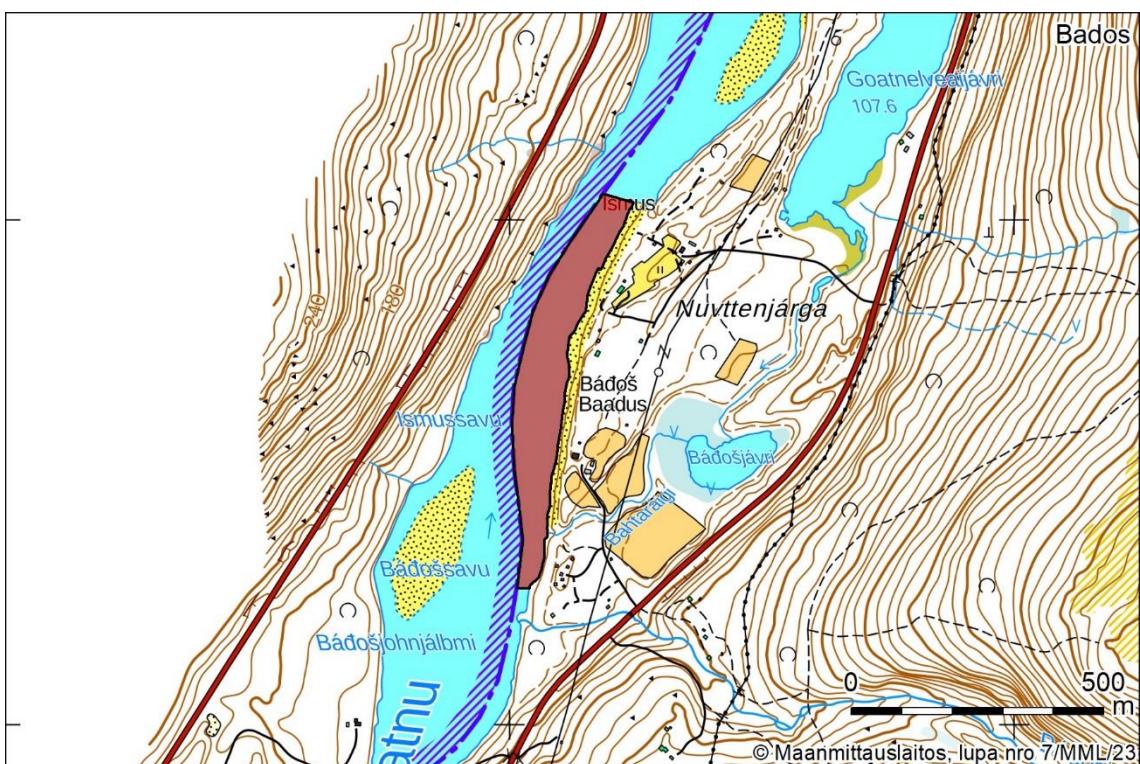
12 Stuhčanuorri

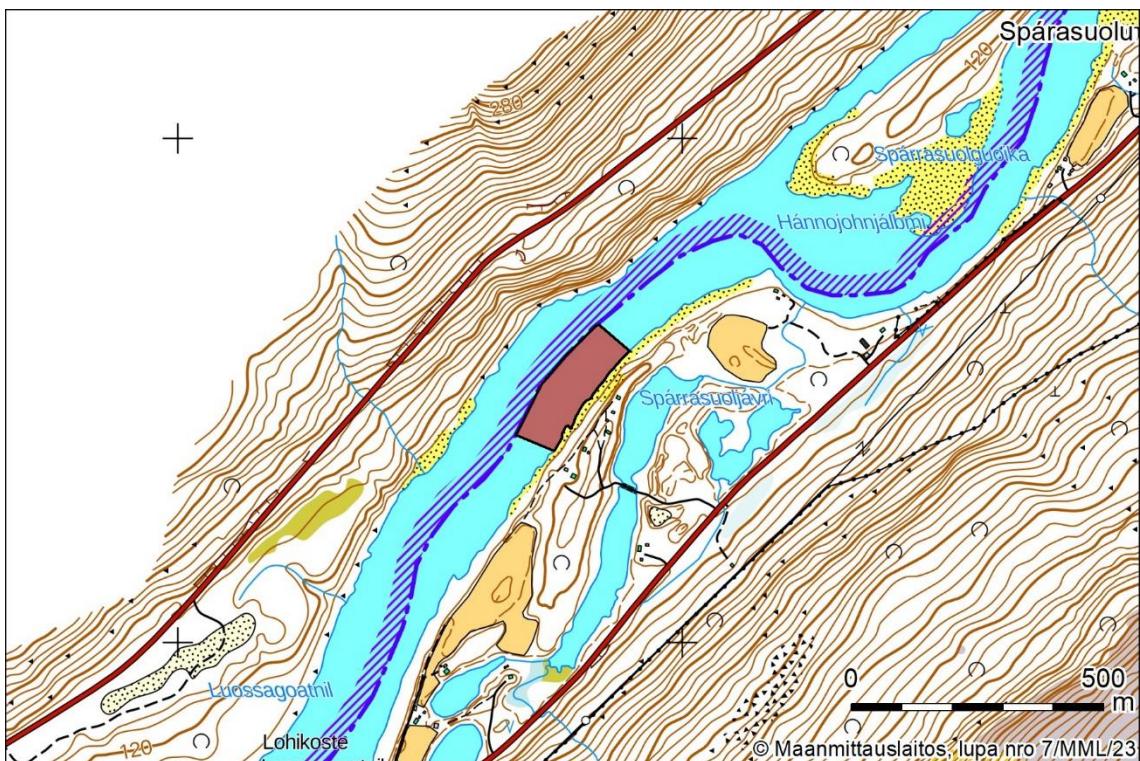
13 Badjegeavŋjnis

14 Báðoš

15 Spárasuolu

16 Bárši

